

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Előfizetések és hirdetések Kollár A. könyvkereskedésében
vételnek fel.

Felelős szerkesztő:
Nemes József dr.
Szerkesztő: Attlay.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

A közigazgatás reformja.

A belügyminiszter nagyfontosságú kijelentéseket tett a közigazgatás reformjáról, melynek törvényjavaslatát a husvét szünet után nemsokára a képviselőház elé fogja terjeszteni. Az ország közönsége a legnagyobb megnyugvással veszi tudomásul, hogy a belügyminiszter ezt az igen nagy jelentőségű szervezeti reformot nem elvont elméletek alapján s nem is külföldi példák utánzásával akarja megvalósítani, hanem a különleges magyar viszonyoknak megfelelően.

Állapodjunk meg egy pillanatra Sándor János miniszternek annál a nyilatkozatánál, hogy a vármegye ezeréves intézménye a modern átalakulásban nemcsak tönkre nem megy, nemcsak fennmarad, de még új erőre is kap; nemcsak megőrzi alkotmányvédő és önkormányzati jogkörét, hanem a mainál sokkal tágabb és valószínűbb autonómiával fog rendelkezni.

Ez hűséges és pontos beváltása a nemzeti munkapárt megfelelő programjának, melyet az általános választásokon a nemzet többsége magáévá tett és tökéletes cífolata azoknak az ellenzéki vádoknak, hogy a kormány a vármegyét »az alkotmány védőbástyáját« megakarja semmisíteni. Ime, épen megerősíti.

A változás lényege ugyanis az, hogy ezentúl a megyei közigazgatás tisztviselőit nem a megye közönsége választja, hanem a kormány nevezi ki. De megmarad maga a megyei intézmény, megmarad változatlanul a megyék mai területe, megmarad a közgyűlés, a közigazgatási bizottság, a főispán, az alispán — s mi több: megmaradnak személy szerint a mai tisztviselők, csak hogy ezentúl nem lesznek kitéve az időszaki választások izgalmainak és eshetőségeinek, mert a kormánytól élethossziglan szóló kinevezést nyernek.

Látnivaló, hogy milyen lelkiismeretes gonddal, milyen tisztelettel nyult a kormány a nagy multu megyei intézmény-

hez, hogy azon épen csak annyit változtasson, amennyit a modernség s az intézmény jövője és a jó közigazgatás érdeke okvetlenül megkíván. A tisztviselői állások betöltésén kívül ujitás csak az lesz, hogy a közgyűlés megszabadul egy csomó apró, sablonos ügytől, amelyek nagy mértékben zavarták igazi földadata elvégzésében; továbbá, hogy a közigazgatási bizottság munkaköre kibővül, mert oda fog tartozni minden konkrét, gyors elintézését igénylő adminisztratív ügy. Új szerv lesz a járási bizottság, a helyi ügyek intézésére, olyan tagokból, akik azokat ismerik és irántuk érdeklődnek.

Az egész reform végrehajtásában nagy gondja lesz a kormánynak az ujitással járó kiadások lehető mérséklésére.

Ha a nagy reform életbe lép, azonban nem a tisztviselőket ujitják meg, hanem megújodik maga az ezeréves vármegye, hogy újabb ezerév viharával is dacolhasson.

TÁRCA.

Az orsz. szimfóniai zenekar bajai hangversenye.

Valóban elsőrendű zenei élvezetben volt része az elmúlt csütörtökön városunk zenei intelligenciájának az országos szimfóniai zenekar hangversenye alkalmával. Dirigensük Kun László gyönyörű műsorában kizárólag a programzenének hódolt, ezáltal is különös érdeklődést kelteve.

A műsor élén Wagner Riensi nyitánya állott. A főtéma szélesen áradó ima, a melléktema pedig hatalmas effektusokkal telített ünnepléti motívum. A zárótema telített himnusz, lényeges kifejező képességgel.

Ezután a francia Bizet Georges »L' Arlésienne« Suite-je következett. A Carmen világhírű komponistájának ebben a suite-jében minden kellem s pikantéria mellett oly megkapó hangokat tud megzendíteni, mint francia kollégái közül talán csak nagyon kevés. A »Carillon« technikailag valóságos mesterműnek mondható, melyet harangjátékszerűen szönek át a kürt folytonos gis-e fis hangjai, mialatt

a hegedűk szebbnél-szebb melódiákkal valóságos pastorale hangulatot idéznek elő.

A hazai zeneszerzők közül Liszt Ferenc szerepelt »Tasso lamento e trionfo« című szimfónikus költeményével. Az egész mű alapját egy olasz gondoliere dal képezi, mely a mű folyamán többször tér vissza különböző variációkban. A hangszerelés tökéletessége, ami Liszt zenekari műveit különben jellemzik, itt különösen szembetűnő. A bevezető komor hangulat érvényesült talán legjobban a szimfónikusok előadásában, mintha Tasso szavait hallanánk: Canto l'armi e'l Capitano, ch'è gran Sepo'cro liberò di Christo!

Liszt műve után ráadásul Löblovitz Béla, a zenekar első hangversenymestere eljátszotta Wienawsky »Moskvai emlékek« című virtuóz zenedarabját, mellyel óriási sikert aratott. A jeles hegedűs, ki az orsz. m. kir. zeneakadémia elvégzése után Isaye mesternél folytatta tanulmányait, óriási tudással rendelkezik. Végtelenül finom izléses játéka oly temperamentumos, hogy valóban magával ragadta a közönséget, különösen a »Piros sarafan« népdal szédületes technikát megkivánó változataival. Az ezuttal különösen hálás publikum tomboló tapsviharral fogadta a művész eme váratlan szereplését.

A hangverseny kimagasló pontját Tschai-kowszky Péter a nagy orosz zeneszerző örökbecsű alkotása, a Patétikus szimfónia képezte. E mű előadása rendkívül nagy feladatot ró ugy az előadókra, mint a vezető dirigensre. — Weingartner Félix méltán hasonlítja egy oly szindarabhoz, mely hatásos, érdekfeszítő s izgalmas jeleneteivel, sohasem téveszti el hatását a nagy közönségre.

Mondják, hogy e szimfónia alap gondolata az embernek az életért való örök viaskodása a halállal. Ezen élet halál harcot éljük át az első tételben, melyben óriási drámai erő lüktet s a befejezésében felhangzó nagybőgők basso ostinatoszerű pizzicatói felett légiiesen finom harmóniákat szólaltatnak meg a fuvók. A második tétel az ingatag ötnegyedes taktuson való ügyes balancirozása egy szélesen szárnyaló melancholikus szerelmi témának, melyet először a cellók hoznak lendületesen, hogy utána más-más hangszerelésben ismét visszatérjen. A trioszerű részben az üstdob tompa d orgonapontján fájdalmas melódiák zokognak. A harmadik tételt afféle győzedelmi indulónak nevezhetnők. Roppant éles ritmikával hatnak benne a szinte félelmetes quart ugrások, melyek eleinte a részfuvókon, végül azonban mint valami riadó az utolsó harchoz

Ma délután fél 4 órakor **bajnoki futballmeccs a Szabadkai SE-tel.**

Hitközségi ügy és közügy.

A hitk. Előjáróság és illetve a mögötte rejtőző ósdi szellem a közeli napokban két ízben nyilatkozott meg a helyi sajtóban. Előbb a »Bajai Hirlap«-ban, ahol »vastag tudatlanság« címén engem a kisebbségek alá helyeztek; azután a »Bajai Független Újság« c. ellenzéki lapban, ahol »felekezettelenségek« címen már a nagyobb átok alá kerültem. S mindezt miért tette? Nos azért, mert a hitközség maradi alkotmánya, az Előjáróság és a képviselőtestület hatalmával szemben a hitközségi tagok egyetemes érdekét: a választások modern alapra való fektetését, és a naggyűlés szerveinek megalkotását és életbeléptét kívánatosnak tartottam. A vallásos hitéletnek, és a hitközség fejlett intézményeinek mindezen újításokhoz semmi közük. Ezeket nem érintettem, sőt kiemelttem, hogy ha a hitközség a szervezetét a modern hitk. alkotmányaihoz képest átalakítja, az erősen fejlett intézmények a bajai hitközséget a hazai hitközségek közt vezető helyre praedestinálják. Az egész kérdés tehát csakis hatalmi kérdést képez, és amennyiben az ügy igenis érdekli a nagy nyilvánosságot annyival is inkább, mert az Előjáróság a mult évről szóló jelentést s zárszámadását kinyomatta, szétosztotta, a nyilvánosságnak szánta és lapunknak is beküldötte.

Nem szabad szem előtt téveszteni, hogy alkotmány alatt a hatalmi tényezők megoszlásának a rendjét kell érteni. Az előjáróság és a képviselőtestület azonban az alapszabályilag reáruházott hatalmát a hitközségi tagok egyetemes gyűléseivel nálunk megosztani nem hajlandó. Ezt a hatalmi pozícióját védi görcsösen a hitközségi tagok egyetemes érdekeivel, és azok szószólóival szemben még a nyilvánosság előtt is. Nagyon érthető tehát, hogy az Előjáróság kirohanása és büntető szelleme a szabadlevél és modern eszmék hirdetőit letorkolni, és velük megtörő hatalmát közvetlenül és közvetve éreztetni szeretné. Voltak idők — hálaisten elmúltak — amikor az izr. hitközségeknek pallósjoga, büntető bírósági és

döbbenetes erővel harsannak fel az egész zenekaron. A negyedik tétel az andante f-bile e lamentoso, az életbe szerelmes művész könnyes, de férfias bucsuját a világtól ábrázolja.

A symphonia eme bemutatásában Baján már eleve igen nagy érdeklődést keltett Kun László s talán felesleges is mondanom, óriási sikert aratott vele. Igazán óriási kulturmissziót teljesített zenekara által, hogy a klasszikus zene műveket, ily gyönyörű előadásban mutatott be.

A szünni nem akaró taps után végül még előadták Berlioz Rákóczy indulóját, mire közönségünk lelkes ovációkban tört ki s melegen ünnepelte Kun Lászlót derék gárdájával egyetemben.

Igazán kívánatos volna, ha a symphonikusok gyakrabban látogatnának le Bajára, amelynek publikuma megmutatta, hogy a legmesszebb is melegen támogatja őket.

Kötelességünknek tartjuk végül megemlíteni, hogy a képzőművészeti tanári karnak, élén Éber Sándorral, dicséretesen nagy része van abban, hogy a szimfoniások Baján is hangversenyeket s ezáltal publikumunkat elsőrendű műélvezetben részesítették.

fogházörkinevezési joga volt. Voltak idők — ezek is hál' isten elmúltak — amikor az Előjáróságok az évenként megengedhető házasságok számát megállapították; amikor az izr. kézművesek cohort kineveztek és amikor a községekben olvasott és nyomtatott könyvekre felügyeltek. Ezek az idők bizonyára nem az Előjáróság jóvoltából, sokszoros átkok és szidalmak árán — elmúltak. A nyomtatott könyvekre és az újságokra az Előjáróság többé nem ügyel fel, de azért még mindig kísért egynemely hatalmi tultengésben szenvedő előjárósági vagy képviselőtestületi tagnak fejében az a velleítés, hogy a beteges hatalmi vágyát elő nem mozdító cikk írója fejesztésre vagy legalább is állásától való elmozdításra ítéltesék, és hogy az ilyen cikkek helyt adó politikai lap az általuk gyújtott máglyán elégetessék.

Ez is a meggyőződésünk, hogy az igazságot semmiféle fortélyal, szinlett felháborodással hazudott méltatlankodással, és machiavellizmussal jogából kitudni nem lehet: az igazságé lesz mindig a végleges diadal. Hirlapokból ollózott, és elnyűtt Demeter-Hemeter féle idézetek, senki által meg nem támadott, tehát feleslegesen vádított hitközségi intézmények, amelyekbe az Előjáróság beletült, nem arra való, hogy kicsinyes lelkeknek védőpajzsul szolgáljanak. A felekezeti fészek sem arra való, hogy ósdi szellemnek, meleggya és maradi alkotmánynak védőhelye legyen.

Azok a helyeslések és üdvözlések, amelyekkel a hitközségi tagok egyetemes érdekét védő cikkeim az elfogulatlan hitközségi tagok és objektive gondolkozók részéről találkoztak, álláspontom helyességét és jogosságát megerősítik.

A cikkeim nyomán támadt okvetetlenkedő személyeskedés pedig igazolja, hogy gyengén áll az előjáróság ügye amikor azt nem tárgyi alapon hanem roszdás fegyverzetel és váltólan adatok feltárásával, tehát közvélemény tudatos félrevezetéssel igyekeznek megvédeni.

Mert félrevezetése a közönségnek azt hirdetni, hogy »nem való azon állításom, hogy akár Szegeden, akár Szabadkán vagy bárhol is az összehívott naggyűlés választja a képviselőtestületet«.

Megtévesztése a közönségnek azt is hirdetni, hogy a választás azokon a helyeken ugyanugy történik mint Baján, vagyis hogy a választás ott »minden szavazásra jogosultnak kézbesített és zárt borítékban visszajuttatandó szavazólapon ejtetik meg!«

Kezembem vannak a szegedi és a pécsi izr. hitközségek alapszabályai. A Bajai Hirlap t. olvasói részére e lap kiadóhivatalába lettem azokat úgy a szabadkai és zombori alapszabályokat ismertető adatokat — betekinthetők céljából.

Ezen hiteles alapszabályok és adatok alapján megállapítható bárki által, aki a kérdés iránt érdeklődik, hogy Szegeden (l. alapsz. V. naggyűlés fejezetének 28—40 §-ait) úgy Pécsen (l. alapsz. V. Naggyűlés fejezetének 11—14 §-ait) valamint Zomborban és Szabadkán igenis vannak választó naggyűlések, hogy ezen naggyűlések választják ott a képviselőtestületet és hogy eme választások a naggyűlés színe előtt mennek végbe, nem úgy és nem akként, mint nálunk, akiknél — mint már ismertettem — a szavazólapok a szavazatképes hitközségi tagoktól hivatali szolgálattal beszedetnek és akiknél a hitközségi tagoknak választás céljából való összehívásról

és gyűléseiről az alapszabályainkban szó sincs.

Sajnos, nagyon is igazam volt, amikor azt állítottam, hogy a mi alapszabályaink elavultak, és e tekintetben, Nagykanizsáról nem is szólván, a szomszédos nagyvárosok mögött messze elmaradtunk. A városok képviselőtesteteire való hivatkozás is hibás az előjáróság részéről. Mert a r. t. városok a megyei hatóság alatt állanak. A törvhatósági városok közgyűlésének határozatai a miniszteriumhoz felebezhetők meg. A bajai hitközség képviselőtestületi határozatai pedig megfelebezhetők a — sóhivatalhoz.

Kizárólag csakis tárgyi okokból szólottam a hitközség alapszabályaihoz az előjáróság jelentésének ismertetésekor, mivel a jelentés az alapszabályok késedelmes jóváhagyására alludált. Elvi kérdésekhez sineira et studio szólok mindenkor az ügy érdekében és a haladás szellemében. Az elvi magaslatról a kicsinyes személyeskedések és nagyszabású gyűlölködések süppedékes talajára most sem szállok le. Van bennem annyi jóérzés és felegyelmeztség, hogy az alaptalan vádaskodók hangos kiabálásába bele ne elegyedjem. Az ellenvélemény lekiabálása és letorkolása a rossz alapszabályokat jóvá nem teszik. De viszont semmiféle terror sem fog engem viszatartani attól, hogy a maradiság és főleg a »haladás« és »felvilágosodás« nevében a sötét középkor fegyvereivel dolgozó reakció és machiavellizmus ellen, amely most is a háttérben kísért, a küzdelmet ne folytassam, amíg azt gyenge erőm bírja.

H I R E K.

Személyi hírek. Vojnits István báró v. b. t. t. ma Bajára érkezett és este részt vesz a Kereskedő Ifjak Egyletének hangversenyén, melynek ő az egyik védnöke. — Purgly Sándor dr. főispán este 6.20 órakor szintén városunkba érkezett és ő is megjelenik a ma esti koncerten. — Vojnits István báró holnap délután Purgly Sándor dr. főispánnal együtt a BSE. és a Szabadka SE. futball-meccsét nézi végig. — Vojnits István báró holnap este utazik el Bajáról, míg Purgly Sándor dr. hétfőn délután a törvényhatósági közgyűlésén, 8 án délelőtt pedig a közigazgatási bizottság ülésén fog elnökölni.

— **A kereskedő ifjak egyletének mai estélye** szokatlanul látogatottnak és fényesnek ígérkezik, amit érthetővé tesz az a nagyszabású program, amelyet az egyesület páratlan műgonddal állított össze. Az Omike híres énekkara, Alba Nevis, a modern irodalom egyik kiváló képviselője, Monaszterly dr. az Operaház kűrtkvarterje, hárfaművésze és Gőndör jogszigorló számaiból összeállított műsor a legkényesebb igényeket is föltétlenül kielégíti. Az estélynek szokatlan fényt fog adni az a körülmény is, hogy a védnökök, — Vojnits István báró v. b. t. t. Purgly Sándor dr. főispán és Hegedűs Aladár dr. kir. tan., polgármester — is megérték a hangversenyen való megjelenésüket. Azt hisszük ez a koncert minden tekintetben a legsikerültebbek közé fog tartozni.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** A köz-
igazgatási bizottság 8-án délelőtt 10 órakor
tartja áprilisi havi rendes ülését.

— **Jóváhagyott segély.** A Rothschild Zsig-
mondné által fenntartott női kereskedelmi tan-
folyam segélyezésére a törvényhatóság az
1913--1914. tanévre 300 K segélyt szavazott
meg s a belügyminiszter ezen határozatot most
jóváhagyta.

— **Díjnak kinevezése.** Szatnók Lajos jog-
hallgató, városi díjnak ezen állásáról lemondott.
A polgármester helyére Wersényi Jenő jog-
hallgatót nevezte ki.

— **A Sportegylet holnap, április 5-én d-
e. 10 órakor a városháza 3. sz. tanácssterm-
ben tartja évi rendes közgyűlését.**

— **Futball-meccs.** A BSE ma látja viszont
a Mayer Oszkárral történt baleset óta először,
a Szabadkai Sport Egyletnek erőszakos játékm-
odoráról közismert futball csapatát bajnoki
mérkőzésre.

— **Duhaj legények.** Vidákovits Márton
27 éves molnárségéd és Sibera József 25 éves
közművessegéd az elmúlt napokban késő éjjel
részegen tántorogtak a Szent György utcában
s amikor Markó László háza elé értek, bever-
ték annak összes ablakait. A duhaj legénye-
ket Markó főjelentette a rendőrségnél.

— **Rendőrségi kimutatás.** Az elmúlt hó-
ban a rendőrségnél helyben elkövetett 41 és
vidéken elkövetett 24 bűnesetről tettek jelen-
tést. Utólevet hatot adott ki a rendőrség.

— **Lemondott az ipartestületi elnök.** Az
ipartestület elmúlt vasárnapi közgyűlésén Czér-
nay Imre elnök lemondott tisztségéről. A tiszt-
újító közgyűlés április 26-án lesz.

— **Butorcsarnok-szövetkezet** Budapest.,
VIII. Üllői-ut 18. és VIII. József-körut 28.
magyar iparművészek eredeti terve alapján
készült modern butorok és teljes lakberende-
zések. Az ország legrégebbi és legnagyobb la-
kásberendező szövetkezete, fennáll a budapesti
asztalos ipartestület védnöksége alatt két év-
tizede. Állandó kiállítása 120 mintaszobával a,
város elsőrangú látványossága. Csarnokai
nyitva reggel 8 órától este 8 óráig. 1856.

Művészet. — Irodalom.

Munkácsy Mihály jubiláris kiállítása az
Ernst Muzeumban.

Ez a kiállítás arról az ötven esztendőről
beszél, melyen a legmagyarabb, legdicsősége-
sebb festőnk, Munkácsy Mihály írta le azista
losinasságánál kezdődött, világhírnevéhez ivelt
pályáját. Az a tehetségében és a festői hiva-
tottságában kételkedő réveteg szemű fiatal
ember, ki ötvenévek előtte Pestre gyalogolt,
hogy beteljesítse vágyainak vágyát, hogy festő
legyen, megajándékozta ezt az országot a XIX.
század legnagyobb szerű festői szenzációval.
Hosszu-szomoru és kilátástalan kezdet után
ráköszöntött a siker, mely hozzá szegődvén
végig kísérte kápráztatóan gazdag és termé-
keny életén. Az idegenbe szakadt fiát babé-
rokkal várta a milleniumi kiállítással ünnepe-
ző ezeréves Magyarország. Legutolsó legember-
feleltibb erővel megfestett képét hozta magá-
val: a Honfoglalást. Azután szomoru és nehéz

csend lett. Néhány év múltán halott lett ez a
nagy ember.

A milleniumi kiállítás óta most került elő-
ször bemutatásra Munkácsy Mihály festészete.
Elszörtan ugyan láttunk itt is, ott is egy egy
művet, de így kollektív kiállításban azóta nem
láttuk alkotásait. Az Ernst muzeum felkutatta
és összehordta a messze idegenbe szétszóró-
dott Munkácsy képeket.

Nagy és méltó munkát fejtett ki az Ernst
muzeum e kiállítás körül. Megtalálta és ösz-
szerakta a legkarakterisztikusabb mozaik sze-
meket, melyeket így felsorakozva imponáló,
mondhatni teljes keretben adták Munkácsy
Mihály csodálatos sok változatos festészetét.

A Teozófia husvéti száma érdekes tartalom-
mal jelent meg, melyből kiemeljük a követke-
zőket: A. Kamensky: A „szépség” fogalma
teozófiai megvilágításban. Topolcer Ákosné:
Kőrösi Csoma Sándor és a teozófia. Benedek
Károly: A rózsakereszt. In memoriam I. Co-
oper Oakley. Könyvismertetés, Különfelék, Hir-
rovat stb. E ötfüzetes egész évre 5 kor. félévre
3 kor. Mutatványszámot ingyen küld a kiadó-
hivatal: Budapest IV. Ferenciek tere.

Darvin. Dr. Fülöp Zsigmond népszerű ter-
mesztudományi folyóiratának most megjelent
április 1-i számában a következő érdekes cik-
keket olvassuk: Francé Rezső: Az élő anyag
emlékezése. Cserny Dezső: A szunyádó, ébredő
és érvényesülő élet. Dr. Molnár Elek: Az arc-
kifejezésről. Dr. Turán Géza: Tudományos és
társadalmi küzdelem a rák ellen. Beck Szilárd:
A beszélő mozi. Seidl Sándor: Az élet vég-
állomásain stb. — Az igazán hézagpótló, két-
hetenként megjelenő illusztrált folyóirat előfi-
zetési áta a Darwin Könyvtár köteteivel együtt
fél évre 5 kor. Mutatványszámot küld a kiadó-
hivatal Budapest, VI, Andrásy-ut 60.

Főmunkatárs:
POLLERMAN ARTUR dr.

N y i l t t é r.*

Számtalanszor bevált

MATTONI'FÉLE
GISSHÜBLER
legmészebb hágyuvíz
SAVANYUVÍZ

A dupla égetése hágyuhomoknál és hólyaghurutnál, mint a hágyusavat megkötő asor.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

*) Az e rovatban közzétettekért nem vállal felelőssé-
get a szerkesztőség.

2383—1914. kapt. sz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteri-
umnak 1967 - XI a. 1914. számú rendelete
alapján közhírré teszem, hogy Schweitzban
szigorú bejelentési kényszer hozatott be.

Figyelmeztetem tehát a Schweitzba utazó-
kat, hogy magukat szabályszerű utlévéllel vagy
munkakönyvvel, gyermekeik és nejük személy-
azonosságát igazoló anyakönyvi kivonatokkal
lássák el, mert ellenkező esetben Schweitzba
nem kapnak leteleplési engedélyt.

Baja, 1914. évi március 31-én.

Dr. Molnár Mihály s. k.
rendőrőlkapitány.

**IGY JÁR AZ AKI A VEVŐT
BE AKARJA
CSAPNI.**

**MINTHOGY
MAUTHNER
NEVE ALATT
MÁSFELE MA-
GOT ÁRUSÍ-
TOTT, ELTÉLEM
14 NAPI ELZÁ-
RÁSRA.**

Barna Sör!

Van szerencsém a n. é. közönség szives
tudomására hozni, hogy sörcsarnokomban
**f. hó 8-ától kezdve a Részv.-
sörfőzdéből kőbányai**

**Tavaszi barna
sört** hoztam kimérésbe.

1 pohár 30 fillér
1 korsó 50 .

A n. é. közönség szives pártfogását
kérve vagyok
tisztelettel
Özv. Ziech Henrikné.

Barna Sör!

Reggelizés előtt félpohár
SCHMIDTHAUER-féle
Használata valódi áldás gyomor-
bajoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontottgyom-
rot 2-3 óra alatt
teljesen rendbe-
hozza.
Kis üveg 40 f.
Nagy üveg 80 f.

Kapható helyben és környéken minden gyógyszerárban és jobb fűszertüzletben.

Festmények kiállítása

ajándékoknak igen alkalmas
eredeti magyar és külföldi festőművészek
munkái. Megtekinthetők:

Kollár A. könyvkereskedésében.

2022/1914. kapt. szám.

Fölhívás.

A magyar kir. államvasutak zombor—öbesei osztálymérnöksége arról értesít, hogy a baja—bezdn—zombori vasútvonal mentén fekvő földék birtokosai gyakran a vasút tulajdonát képező elhatárolt területbe beszántanak sőt gyakran határkarókat is kiszántanak.

Figyelmeztetem az illetőket, hogy az ily cselekmény elkövetésétől óvakodjanak, mert akik ily büntető cselekményt követnek el, az illetőket a magyar királyi államvasutak zombor—öbesei osztálymérnöksége ezental birtokháborítását minden esetben fel fogja jelenteni és megbüntetésüket fogja kérni; a vonat elhatárolt területén levő terményeket pedig a fentemített osztálymérnökség mind n esetben el fogja pusztítani.

Baja, 1914. évi március hó 29. én.

Dr. Molnár Mihály s. k.
rendőrőrkapitány.

Értesitem az építő közönséget, hogy gyáramban a **műkő-osztályt** a legújabb gépekkel felszereltem és a műkő-munkákat a legnagyobb igényeknek megfelelő kiállításban szállíthatom és pedig:

Márvány mozaik lapok,
Egyszerű és díszes terazzo,
Lábazati kövek, Kut-kagylók,
Virágvázák Sirkerekek,
Sir-fedőlapok, Kerítésoszlopok,
Ives lugaoszlopok,

Falburkolatok műmárványból,

Bármilyen e szakmába vágó munkákat elvállalok.
Költségvetés díjmentes.

Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá- és cementáru gyára BAJA.
1887

A VILÁGHÍRŰ FÖLDES-FÉLE
**MARGIT-
CRÈME ÉS
SZAPPAN**

használatát által arc
tisztá, üde és bájos lesz.

A Margit-Kréme a főrangú hölgyek kedvenc
szépség szerzője, az egész világon el van terjedve.
Páratlan hatása szerezés és tisztításában rejlik,
a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra
alatt észlelhető. Mivel a Margit-krémet utánozzák és
hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt
elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a
készítő mindenemű felelősséget. A Margit Crème
ártalmatlan, zsírtalan, vegyítiszta készítmény,
amely külföldön általános feltűnést keltett.

Ára 1 K. — Margit-szappan 70 fillér
Margit-pouder K 1.20. — Gyártja:

FÖLDES KELEMEN

gyógyszertára ARAD-on.

Kapható: dr. Makray L. gyógyszertárban.
1870

Milliók

használat

Köhögés

nyálkásodás görcsös és
szamárköhögés ellen a
hurut, rekedtség, el-

**Kaiser-féle
Mell-Karamellák**

|| | a 3 fenyővel. | | |

6100 közjegyzőleg hitelesített
bizonyítvány orvosoktól és magán-
orvosoktól kezeskedik a biztos
sikerért, azonkívül rendkívül
tápláló és kellemes ízű bon-
bonok. Csomaga 20 f. 40 f.
Doboz 60 fill. :: Kapható:

Geiringer J. Gyarmati Emil
Lovassy Ö. Makray László
gyógyszertárban B A J A.

**SZÖVET
MARADÉKOKAT**

melyek nálam felhalmozódtak áron
alul, óriási árengedménnyel adok el.
Ezen szövetszövetmaradékok elegendők teljes fér-
őltönyökre, nadrágokra, paletókra, női kosz-
tümökre, aljaka stb.

Kérjünk maradékmltákat
férfi- és női szövetszövetből.

melyeket ingyen és bérmentve küld:

KARL KASPER

posztógyára INSBROCK 408.

1880

Jjjabb Walla József

mozaik-, cementáru- és műkőgyára,
építési anyagok raktára.

Padló, falburkolás és betonépítkezési
vállalat, Budapest, VII. Rottenbiller-ú. 15

Márványmozaik-lapok,
mintázott cementlapok,
karmantus betoncsöm-
vek, különféle műkő-
munkák, granit-terazzo.
betonmunkák, csator-
názások, falburkolások,
mettlachi lapok, kera-
mit- és klinker-
lapok fayence-lapok

:-: Telefon szám: József 46—86. :-:
1874

BIRÓ LAJOS, BRÓDI SÁNDOR
HERCZEG FERENC, KENEDI GÉZA
KÓBOR TAMÁS, KOZMA ANDOR

az írók és ujságírók színe-java írják

a legjobban szerkesztett, teljesen független legelterjedtebb
és legnagyobb magyar

AZ UJSÁG-ot

Vasárnap: „Asszony“, „Gyermek“
„Automobil“ és „Sport“ melléklet.

Felelős szerk. GAJARI ÖDÖN. Szerk.-társ: Dr. ÁGAI BÉLA.

— Előfizetsi árak: —

Egy éve . . . K 28.—

Félvére . . . „ 14.—

Negyedévre. „ 7.—

Egy hónapra „ 2.40

Egyes példány ára ünne-
p vasárnapokon egyformán

AZ UJSÁG terjedelme rende-
sen 32—36—40 oldal.

Vasár- és
ünnepeken 80—00—200—280 oldal.

MEGRENDELŐ-CIM:

Az Ujság kiadóhivatala.
Budapest, VII. Rákóczi-ut 54. sz.

10 fillér